

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési penzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Lang Leopold, (Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haenstein és Vogler
(Nen-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 , 30 kr.

Előfizetési fölhívás.

A „Maros-Vásárhelyi Jogászegylet” becses megbízásából van szerencsénk értesíteni a t. olvasó közönséget, mikép a „Székely Hirlap” a jövő 1874. évben is folytatni fogja, augustus hó óta nagyobb élénkség és tevékenységgel megkezdett pályáját.

Mig Kuti Albert barátunk, a lap jogi részének vezetője arról gondoskodik: hogy olvasóink a hazai törvénykezés és jogi élet mezején, a mindennapi kenyérhez hasonló szükségességgé tájékozást és utbaigazítást nyerjenek: nekünk a következő czélok fognak szemünk előtt lebegni.

Főtörökvisünk lapunkat a székely érdekek közhasznu organumává tenni: hogy abban a különböző székely vidékeken felmerülő sérelmes panaszok, méltányos feljajdulások, hiv viszhangra találjanak; hogy védője, szószólója legyen minden igaz ügynek a székelyföldön.

Nincs szándékunkban magas politikát űzni; de gondoskodva lesz: hogy a világesemények főmozgatairól olvasóink kimerítő tájékozást nyerjenek.

A hazai állapotok, a különböző pártok állásának hű tükrévé kívánjuk lapunkat tenni; ezek közül azon párt támogatására ajánljuk fel csekély erőnket, mely a kiegyezési alapon, a Deák Ferencz zászlója alatt, a *józan szabadelvűség* ösvényén fog haladni.

Mint eddig, úgy ezentul is kérihetetlen ostorozói leszünk a társadalmi, nevelésügyi stb. téren felburjánzó ferdeségeknek és hiábanvalóságoknak. Tapasztalásból tudjuk, hogy ez nem valami háládatos foglalkozás. De a ki bozót kiirtására szánta, magát: annak békével kell tőnie, ha ruháját megtépi, arcát megvérezi a tövis.

A „Székely főváros” érdekeit is felkarolandja lapunk, ezek körül is az igazság és méltányosság vezérelvén tollunkat.

Tárczacikkekről is gondoskodva lesz lapunkban. Nem ígérhetünk hosszas beszédeket, idegfeszítő regényeket, mert lapunk szűk teréhez mértten az eféle olvasmányokat csak morzsánként közölhetnők, a mi inkább bosszantására, mint élvezetére szolgálna olvasóinknak. Tárczánk tárgyait ismeretterjesztő érdekes cikkek képezendik, oly modorban előadva, hogy azokból mulatva okuljan az olvasó.

A rendelkezésünkre készen álló és segédkezéssel biztató erők minket azon biztos kilátásra jogosítanak: hogy olvasóinknak tett ígéreteinket híven beválthatjuk.

Ajánljuk a „Székely Hirlap”-ot a t. olvasó közönség pártoló figyelmébe.

Maros-Vásárhelyt, 1873. december 18.

Mentovich Ferencz,
felelős szerkesztő.

Néhány szó szerkesztőéhez.

E lap jogi részének vezetését a „Jogász-Egylet” megtisztelő bizalma folytán jövőre is átvettem. Sokkal inkább érzem és ismerem az elvállalt feladat fontosságát, hogysen fellengős ígérekkel lépjek fel; valamint nem tettem ezt félévvel ezelőtt, midőn működésemhez kezdtem, nem teszem most sem, midőn a letűnt idő után ahoz talán némi igényem lehetne.

Igyekeztem a lap jogi része iránt is figyelmet kelteni; tartózkodva a hosszas s pusztán elméleti fejtegetésektől, inkább rövid s gyakorlati irányú értekezéseket közöltem; fejlődő jogrendszerünk épületéhez, nem annyira idegen, mint hazai jogéletünkől szerzett körülményeinknek megfelelő anyagot kívántam összehordani.

Nem egy dolgozat jelent meg, mely meglévő törvényeink hiányaira mutatva, főleg gyakorlati jogászaink előtt élénk — a lap terén kifejtett eszmecserében nyilvánuló — érdekeltséget keltett fel.

Szemelőtt tartottam továbbá azt: hogy vidéki tagtársaink az egylet rendes választmány és szakosztályi üléseiről koronkint értesíttessenek.

Nem egy avatott szakférfi ígérte jövőre is munkálkodását; eröm gyengeségével szemben, a mult feletti megnyugtató öntudat mellett e nagybecsű támogatásra épitem a jövő reményét, s e reményből merítem azon meggyőződést: *hogy a lap jogi része czéljának ezután is megfelelel.*

Végül tisztelettel tudatom, miként vidékről érkezett számos s több oldalról megalálások folytán „Értesítő” czimén a lapnak egy külön rovattal megaloldása vált szükségessé. E rovatban úgy a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hivatal, kir. törvényszék és m. kir. titelótábla előtt levő perek és ügydarábok állása felől külön értesítés találend helyet.

Rendes előfizetőink a megalálásaikra adandó *díjmentes értesítés* kedvezményében részesülendnek; a nem előfizetők e részbeni megkereséseinek pedig, esetenkénti 2 frt tiszteletdíj beküldése mellett tehetünk elget.

Gondoskodva van a megalálások lehető gyors elintézése felől, s kérem azokat közvetlen Régibáromvásár-utczai 693. szám alatt levő ügyvédi irodámba intézni.

Maros-Vásárhelyt, 1873. december 18.

Kuti Albert,
ügyvéd és a „Sz. H.” főmunkatársa.

Előfizetési díjak: Egy évre (jan.—decz.) 6 frt. Félévre (jan.—jun.) 3 frt. Negyedévre (jan.—márcz.) 1 frt 50 kr.

Az előfizetési penzek a „Székely Hirlap” kiadó hivatalába (Wittich Józsefféle könyvkereskedés) inzendők bérmentve.

Az előfizetési penzeket postautalványnyal kérjük beküldeni.

Gyűjtőknek minden 8 példány után egy tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

Maros-Vásárhelyt, 1873. december 18.

Wittich J. könyvkereskedése
a „Sz. H.” kiadója.

Az ausztriai uj bünvádi eljárás.

II.

Az államügyész, magánvádoló és sértett fél állása a bünperben.

A büncelekvény által nemcsak egyesek jogai sértetnek, hanem a társadalmi rend zavartatik meg, s néhol az állam jólléte is veszélyeztetik, a miért is a bünös megbüntetését, a megbontott társadalmi rend helyreállítását, közérdek követeli.

A törvényhozás ezen szempont által vezéreltetve, hosszas időn át, a büncelekvény hivatalból leendő üldözésének állaspontját foglalta el. Ebből kiolyólag a bíróságnak felette nehéz feladat jutott, mert önmaga volt a bünös üldözője, védője és bírja is.

Ezen egybefoglalt ellentétes hatáskör azonban igen nehezé teté a feladat sikeres megoldását, akadályozta, hogy ne mondjuk veszélyeztette, s majdnem lehetetlenítette a bírói elfogulatlanságot, nehezítette a védelmet, s nagyban fenyegette a polgári szabadságot.

Mindinkább mutatkozott tehát ezen különemű hatáskör elválasztásának szüksége.

E czélból állítottatott fel az államügyész; mely nem azért üdvözlötetett mindenfelé örömmel, s tekinteiett az előhaladás jelének, hogy a társadalmi rend érdekében egy közzeggel több legyen a vádlott elnyomására, hanem mert a mig egyfelől a vádlott vizsgálat alatti kínos állapotának, a vizsgálat gyorsítása általi megrövidítése, váratott tőle, másfelől a polgári szabadság védelmére szolgáló hatalmas factort láttak benne, miután a bíróság tulajdonképi hatáskörét általa nyerte meg.

Csakhogy ezen közegnek nem adatott meg mindenütt az őt megillető jogkör, s így az óhajtott czél nem lett elérve, különösen az 1853-ki osztr. bpts. által, melyben az államügyészségnek, majdnem minden jelentőségnélküli szerepkör van kimutatva.

Mert ugyanis ezen bpts. szerint az üldözés a bíróság által hivatalból történvén, az államügyészség tevékenysége az eljárás sürgetésében culminál, miután érdemlegesen cselekvényeinek nem tulajdonittatik jogi hatály. Ennek bebizonyítására bátrak vagyunk csak a következőket felmenteni. Egy bünvádi feljelentés tétetik. Az ügyész elvetését indítványozza. A bíróság ezzel szemben megindítja a nyomozatot. Az elővizsgálat befejezte után az ügyész megszüntetést ajánl. A bíróság bevezeti a személyi vizsgálatot, ekkor az ügyész a vizsgálat felhagyását óhajtja, a bíróság vádhatározatot hoz. Most következik a végtárgyalás. Annak kezdetével a bíróság felszólítja az ügyészt ajánlattételre, s ez kötelezve van a vádat a perbefogatási határozat értelmében fenntartani és a végtárgyalás megtartását kérni, mert ha ezt nem tenné is, megtartatnék, ha csak a vád elejtésére szóló legfelsőbb rendeletet nem mutatna elé. — És ha a végtárgyalás lefolyt, hi-

ába mondja az államügyész, — hogy ő mint az állam képviselője ezen meg ezen factumban nem lát büntetésre méltó tettet, e vagy ama vádlott felmentetését kéri, a bíróság ítéletét erre is arra is kiterjeszti, mert határozata alapjául saját vádhatározatát veszi, s itt még egyszer megvizsgálja, hogy az vajon helyes alapokon nyugszik-e? A határozatok ellen azonban fellebbezhet az ügyész. Ezen jog meg van neki adva, csak hogy jelen állapotaink szerint a főügyészségnek a legkisebb befolyása sincsen az ügyeknek másodbírósági érdemleges elintézésébe, az ülésekben nem vehet-vén részt.

Ily ügyészi intézmény, nem is említve azon keretébe nem illő teendőket, melyekkel most el van halmozva, nem felelhet meg az óhajtott cél-nak, nem bírhat elegendő morális súlylyal, mert önálló jogköre nincsen, s cselekedeteinek kiegészítője, helyettesítője, a bíróság.

Ezen okokból nem hangoztathatjuk eléggé bűnügyi reformjaink sürgős voltát.

Az új osztrák bűnvádi eljárás ezen hiányokat igen sikeresen oldotta meg. E szerint a köz-vád emelése az államügyészt illeti, s a t.-szék csak azon egyének és bűncselekvényekre terjesztheti ki határozatát, a mire nézve az ügyész által felhivatik; a bíróság azonban erre vonatkozó határozataiban teljesen független.

A feljelentések az ügyésznél összpontosulnak, azonban a vizsgálóbíró és járásbíró is felvehet feljelentéseket, de csak a halaszthatatlan nyomozakat teheti meg az ügyész értesítése nélkül, s aztán ennek ajánlatát bevárni köteles. Az ügyész a feljelentést megbírálja, szükség esetén nyomozati lépéseket tétethet, sürgős esetben közbiztonsági közegek által is, s ha ezek folytán a feljelentést elvetendőnek találja, visszaadja jelentéstevőnek, s értesíti erről a vizsgálóbíró, ki aztán további lépést nem tehet.

Ha az ügyész az elővizsgálat (a 1853-ki bprts. szerinti személyi vizsgálat) megindítását ajánlja, a vizsgálóbíró, ellenvélemény esetén a bírói tanács határozatát kérheti ki. Ha az ügyész a megindított elővizsgálatot megszüntetendőnek találja, az azonnal megszüntetendő, s vádlottnak kérésére bizonyítvány adandó, hogy ellene a további üldözésre nem volt ok. Az ab instantia felmentés egészen el van törölve.

Ha az elővizsgálat lebonyolított, vagy ha az ügyész elővizsgálat bevezetését szükségesnek nem tartja, beadja vádiratát, a mely ellen a vádlott kifogásokkal élhet, a mit ha nem tesz, azonnal elrendelhető a főtárgyalás. Azon esetben, ha az ügyész az elővizsgálat rendjén vagy után, vagy a vádemelés után, a főtárgyalás előtt vagy alatt a pertől eláll, a további eljárás azonnal megszűnik, s ez azonos eredményű a feloldó ítélettel. Ezeken kívül a t.-székre nézve az ügyész ajánlata csak annyiban kötelező, hogy a vizsgálatot és határozatát oly egyénekre és tényekre nem terjesztheti ki, a mire nézve az ajánlat nem szól.

Ily módon az ügyész nem jöhet oly helyzetbe, hogy nézetével ellenkező ajánlatot legyen köteles tenni, a t.-szék pedig az elejébe terjesztett factumokra nézve teljesen szabadon ítél. Az ügyész feladatát a t.-széktől teljesen függetlenül gyakorolja a nélkül, hogy a t.-szék függetlenségét a legtávolabbról is érinthetné.

Az ügyész közvetlenül vizsgálati lépéseket nem tehet, a t.-szék határozatánál nem lehet jelen, de a tanácskozásnál igen.

Lesz alkalmunk később, mikor a vizsgálat folyamáról szólnunk, kimutatni, hogy az ügyészség valódi jogkörének megállítása által, mily sok ok nélküli és csak is a formalitásért megtenni kellett munka lesz megkímélve, s mily sok idő

megnyerve arra, hogy a bíróság egyéb, valóban szükséges munkáját elvégezhesse.

Az ügyészség szervezetét illetőleg megkívánjuk jegyezni, hogy minden társas bíróság mellé egy államügyész, minden másodbíróság mellé egy fő-államügyész és a legfőbb törvényszék, mint semmisítőszék mellé egy General procurator van rendelve kellő számú helyettesekkel.

Az államügyészek közvetlenül a főügyésznek, ez a General procuratornak, s ez viszont az igazságügyministernek van alárendelve.

Az államügyészségek feladata, kijelölt hatáskörükben, az állam érdekeinek védelme. Közrehatnak a nyomozatok és elővizsgálatokra; résztvesznek a főtárgyalásnál, nemkülönben a kihágások feletti tárgyalásoknál, helyettes által, valamint résztvesznek az esküdtzéki tárgyalásoknál.

Kötelesek az elintézt és a még függő bűnperekről, s utóbbiak állásáról a főügyészhez havonként jelentést tenni, a mit mi, nagyobb t.-széki kerületeknél, a lehetlenséggel határosnak tartunk, s elegendőleg indokoltnak sem látunk. Nézetünk szerint elegendő lenne, a nevezetesebb bűnperekről tenni havonkénti jelentést, mint az nálunk jelenleg gyakoroltatik.

Az államügyész köteles kétes esetekben, a vizsgálat lényegesebb mozzanatairól, ajánlata előtt a főállamügyészhez jelentést tenni, s utasításait követni.

Mi részünkről ezen előleges utasítás-kérést igénytelen nézetünk szerint nem tartjuk sem szabadelvűnek, sem helyesnek, mivel egyfelől az ügyészségbe helyezett bizalom és reájok nehezdedő felelősséggel ellenkezik, másfelől pedig sikeres sem lehet, mivel a dolgot a főügyész a legtöbb esetben nem ismerteti úgy, mint az azzal foglalkozott, s azt közvetlenül észlelt ügyész. Ebben a tekintetben sokkal helyesebbnek tartjuk a 1872. január 2-án 1586. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet azon határozatát, hogy az ügyész a nevezetesebb bűnperekben a lényegesebb mozzanatokról saját eljárása és tett indítványai közlése mellett a főügyészhez jelentést tenni, s ebben az eljárás várható eredménye iránt nyilatkozni tartozik. A minek folytán aztán a főügyész az ajánlatra nézve utasításokat adhat, valamint más esetekben is adhat utasításokat, kérhet jelentéseket, de rendszeren az ügyek menete ilyen utasításkérések miatt nincs akadályozva.

A főügyészség és General procuratura a felügyeleti jogot gyakorolja, s a dolgok meritumát illetőleg a perek feletti tanácskozásban résztvesz, és a jogállapotokról felfelé évi jelentést tesz.

Az ügyészeknek szigorú alárendeltsége s felfelé való feltétlen függése abban leli indokát, ne hogy hatalmukkal visszaéljenek, a mihez járul még a közvélemény általi ellenőrzés, feltétlen elmozdithatás, elbocsáthatás és szigorú felelősség, mely bizonyára igen óvatossá teszi mindeniket, annyival inkább, hogy cselekvényeinek nagyrésze a t.-szék és a publicum előtt történik.

Ily visszaélés különben is csak a vádlott javára történhetné, mert csak ezen irányban döntő az ügyészi ajánlat, ez ellen azonban felállított ezen bűnvádi eljárásban a káros fél vádolási joga, (Subsidiär-Anklage) a mely abban áll, hogy ha az államügyész a vádtól eláll, káros fél azt tovább is fenntarthatja, s a vizsgálat folytatását követelheti.

Hogy azonban a sértett fél ezen fellépési joga alaptalan üldözésekre ne vezethessen, határozott, hogy:

Oly esetben, midőn az államügyész az elővizsgálatot nem akarja bevezettetni, a sértett fél eziránt a t.-szék határozatát tartozzék kikérni.

Az elővizsgálat megszüntetése esetén pedig megkülönböztetendő az hogy vajjon a vizsgálat ügyész ajánlata folytán egyszerűen a vizsgálóbíró által szüntettet-e meg, a mely esetben a sértett fél egyenest vádiratot adhat be, avagy, hogy a vizsgálat a bírói tanács határozatából szüntettet-e meg, a mely esetben azonnal nem emelhet vádat, hanem folyamodással kell élnie a bírói kamara határozata ellen.

Ha azonban az államügyész vádirat beadása után áll el a pertől, sértett fél a vádat egyszerűen fenntarthatja.

Ezen kívül a sértett félnek nincs felebbviteli joga a bírói kamra elutasító határozata ellen, nincs felebbezési joga a t.-szék ítélete ellen. Ha vádat nyílt határidőben nem emel attól eszik a újrafelvételi joga sincsen.

A mi végül a magán vádlót illeti, ennek joga van a vizsgálat alatt minden bizonyítékait felhozni, s minden törvényes lépést megtenni a mi vádja támogatására szolgál, a mire különben az államügyész lenne jogosítva.

Ha magánvádló a határidőket nem tartja meg, vagy a főtárgyalásra nem jelenik meg, a vizsgálat megszüntetetik, s úgy tekintetik, mintha visszalépett volna.

Magánvádló kívánságára az államügyész a képviselőt átveheti.

Fekete Gábor.

— Országgyűlés. A képviselőház 21-iki ülésén a költségvetési törvény megszavazása volt napirenden. Tisza Kálmán nem szavazta meg a költségvetést; mert pénzügyünk javítására első lépésnek tartja 1867 óta készült alkotásaink legnagyobb részének lerombolását. Ezután Ghyezy Kálmán, a középpárt vezére szólalt fel általános figyelem közt. Tisza ellen erősen hangsúlyozta, hogy az egyensúly helyreállítására szükséges pénzügyi intézkedések alatt „nem érti egyszerű eltörlését oly intézményeknek, melyek, ha költségesek is, de más irányban hasznosak a közügyre.” Ő nem akar tábula rását, hogy azután rögtönözve még hiányosabb intézményeket állítson fel. A kormány iránt nem viseltetik bizalommal, hanem a jelen körülmények között még sem kívánja megbuktatni.

22 ikén a pénzügyi bizottság javaslata, egy 21-es bizottság kiküldése iránt volt tárgyalás alatt. Mellette és ellene többen szólván, a javaslat elfogadtatott. Ennek értelmében a 21-es bizottságba, szavazás útján megválasztattak: Zsedényi Ede, Szöll Kálmán, Somsich Pál, Sennyei Pál, Horváth Lajos, Csengeri Antal, Ghyezy Kálmán, Simonyi Lajos b., Zsivkovich János, Tisza Kálmán, Garove István, Irányi D., Péchi T. Péchi M. gr., Möricz P. Kerkapoly Károly, Lónyay Menyhért gr., Horváth Boldizsár, Kapp Gusztáv, Tisza Lajos, Tóth Vilmos.

A főrendiház decz. 23-ikán rövid ülést tartott. Majláth György elnök 12 óra után megnyitván az ülést, felhívta, hogy a királyasszonynak december 24-én bekövetkező születésnapjára, valamint az újévi ünnepre fejezze ki üdvözléseit. Ennek eszközésével Haynald indítványára, az elnök bizatott meg. Ezután Beöthy, Algenon hozta át a képviselőház jegyzőkönyvét a budgette törvény elfogadásáról, mely a pénzügyi bizottsághoz utasított. Ezen bizottság szombaton tette meg jelentését a háznak.

A municipiumok új rendezése.

A megyék rendezését illető kormányi törvényjavaslatból közöljük a királyhágón innen részre vonatkozó következő részleteket:

I.

Törvényjavaslat.

a törvényhatóságok területének szabályozása és új beosztásáról.

1. Fejezet.

16. §. Kraszna és Közép-Szolnokvármegyék egyesítés által Kraszna vármegye elnevezés alatt egy törvényhatósággá alakítván, székhelyéül Zilah város jelöltik ki.

22. §. Hunyad- és Zárandvármegyék Hunyadvármegye elnevezés alatt egyesítettnek. Székhely: Déva város.

23. §. Belső-Szolnok vármegye a Kőfarka, Középfalva, Szésszirma, Bethlen, Alsó- és Felső-Egres és Sajó-Udvarhely községek keleti határán húzott határvonaltól keletre eső rész kivételével, továbbá Doboka vármegyének a Fellak, Encs, Szász-Szent-Jakab és Ujfalu községek keleti határán húzott vonaltól nyugatra eső része és Kővár-vidék, Szolnok és Doboka vármegye név alatt Déés székhellyel egy törvényhatósággá alakíttatnak.

24. §. Beszterce- és Naszód-vidékek egyesíttetnek, Belső-Szolnok és Doboka vármegyéből a 23. §-ban elválasztott részeivel, valamint Kolozs vármegyének Budatelke, Kis- és Nagy-Czég, Tusson és Velkér községei keleti határán húzott vonaltól keletre eső községeivel és Tordavármegyének Mező-Sályitól keletre eső részével, Torda vármegye nevezet alatt, Szászrégn székhellyel egy új törvényhatósággá alakíttatnak.

25. §. Kolozsvármegye 24. §. szerint alakított Tordavármegyébe bekebelezett rész kivételével, továbbá a volt Tordavármegyének Mező-Sályitól nyugatra eső része és Aranyosszék egy törvényhatósággá egyesíttetnek Kolozsvármegye elnevezéssel.

Ezen törvényhatóság székhelye Kolozsvár szabad királyi város.

26. §. Alsó-Fehér vármegye a Küküllő vármegyének Kis- és Nagy-Cserged, Hérfa, Bonyha, Örményes, Gógány-Váralja, Gógány-Kund, Zász-Ernyes községek és Erzsébetváros keleti határán húzott vonalig terjedő része Küküllővármegye név alatt egy törvényhatósággá alakíttatnak.

27. §. Maros-, Csik- és Ujhelyszékek, valamint Küküllővármegyének a 26. §-ban érintett része Marosvármegye név alatt egy törvényhatósággá alakíttatnak. Székhelye ezen törvényhatóságnak Székely-Udvarhely.

28. §. Felső-Fehér vármegye mint különálló törvényhatóság megszüntetetik, és es részei azon új alakított törvényhatóságokba bekebeleznek, melyeknek területén fekszenek.

29. §. Szászváros, Szászsebe Szerdahely, Nagy-Szeben, Nagy-Sink, Medgyes, Segér és Ujgyházszékek, továbbá a megszüntetett Felső-Fehér vármegyének a székek között fekvő részei és Fogs-vidékének Alsó-Szombatt, és Felső-Szombattfalva keleti határán húzott vonaltól nyugatra eső községei, Székelyvármegye név alatt egy törvényhatósággá alakíttatnak.

Ezen törvényhatóság székhelye Székely-Szeben sz. kir. város jelöltetik ki.

30. §. Kőhalom és Háromszékek, Brassó és Fogaras vidékek, ez utóbbinak a 29. §-ban vármegyéhez kapcsolt részét kivéve, valamint Felső-Fehér vármegyének Székely vármegyébe nem bekebelezett részei Brassó vármegye névvel egy törvényhatósággá alakíttatnak.

Ezen törvényhatóság székhelye Brassó szabad királyi város.

II. Fejezet.

32. §. Az alább megemlített szabad királyi és törvényhatósági joggal felruházott városok, mint különálló törvényhatóságok megszüntetettek és másodrendű városok elnevezéssel azon vármegyékbe bekebelezettek, melyeknek területén fekszenek, nevezetesen:

Zilah törvényhatósági joggal felruházott város Székelyvármegyébe.

Szamosújvár szabad királyi város és székhelyi törvényhatósági joggal felruházott városok Székelyvármegyébe.

Szászrégn törvényhatósági joggal felruházott város Tordavármegyébe.

Kolozs törvényhatósági joggal felruházott város Kolozsvármegyébe.

Gyulafehérvár és Erzsébetváros szabad királyi városok Abrudbánya törvényhatósági joggal felruházott város Küküllővármegyébe.

Vajda-Hunyad és Hátszeg törvényhatósági joggal felruházott városok Hunyadvármegyében.

Vizakna törvényhatósági joggal felruházott város Székelyvármegyében.

Kézdi-Vásárhely, Seps-Szentgyörgy, Bereczk, Ujhely és Fogaras törvényhatósági joggal felruházott városok Brassóvármegyébe és végre:

Oláhfalva, Csikszékreda és Székely-Udvarhely törvényhatósági joggal felruházott városok Marosvármegyébe bekebelezettek.

33. §. A fentebbi §-ban megnevezett városok, valamint Beszterce, Szászváros, Medgyes és Segesvár városok, a rendezett tanácsú városok részére az 1871-évi

XVIII. törvénycikkben biztosított jogokon felül a következő nagyobb önállóságban részesíttetnek, nevezetesen:

34. §. A tisztújítás ezen városokban a megyei főispán elnöksége alatt tartatik meg.

35. §. A 33. és 34-ik §§-okban foglalt kivételeken kívül ezen „másodrendű városok” minden egyéb közigazgatási, árva- és gyámhatósági ügyekben az illető vármegye hatósága alá helyeztetnek, és oly hatáskörrel bírnak, mint a rendezett tanácsú városok.

36. §. Azon megszüntetett városi törvényhatóságok, melyek a fentebbi §§-okban foglalt nagyobb önállóságról lemondani kívánnak, rendezett tanácsú városokká, vagy nagy községekké alakulhatnak át, ily esetekben az 1871. XVIII. tezik 135. és 136. §-aiban meghatározott eljárás követendő.

(Vége köv.)

Mi hír külföldön?

— Ugyátszik, hogy a külpolitika is ünnepi parázst tartott. A lapok legalább nagyon szűk markuk híreikben. Azon események is, melyeket alább följegyzünk még az ünnepek előtt történtek.

— Franciaországban a kormány azon szorgoskodik, hogy a község rendezéséről szóló törvényjavaslat minél előbb törvénynyé váljék. Ugyanis Broglie herg. a községi radikális előljárók elkergetésétől nagy eredményeket vár. Meg van győződve, hogy ezáltal hatalmas gát lesz vetve a köztársasági áramlat elé. Ennélfogva minden előre van készítve, hogy a törvény azonnal életbe léptethető legyen. A megyefőnökök már be is jelentették, hogy találta minden községben alkalmas egyéneket, kik a radikálisokat pótolják.

— Spanyolországban a köztársaságiak előhaladásáról szállongott hírek nem valósultak meg. Moriones republikánus vezérnek sikerült ugyan az erősen szorongatott Tolosa előtt a Carlístákat megverni, s a várost élelemmel ellátni, de végleges győzelmet nem arathatott. Carthagenában ostroma lassan ugyan, de előre halad. A kormány csapatai egyik külvárost elfoglalták, honnan a fölkelők kicsapásait többször visszaverték.

— Oroszországban Samara tartományt éhség kinozza. Azonban a muszka az éhezőkkel szemben sem érti a tréfát. Ugyanis a német telepítvényesek segélyző bizottmányt akartak szervezni, az orosz kormány azonban egyszerűen betiltotta a német bizottságok megalakulását. Önkényt érthető, hogy ezért a németországi lapok nagy lármát csapnak, valamint az is, hogy hiába csapnak.

— Dániában a bizalmatlansági fölrít után, melyről mult számunkban megemlékeztünk, már szállongani kezdtek az új kormány megalakulásáról szóló hírek. Ezek igen természetesen, a lehető legzavartabbak, mert a kormányellenes többség, ott is, mint nálunk több különböző pártból van alakulva.

Vegyes hírek.

Mai számunk utolsó levén ez évben, midőn lapunk szíves támogatására kérjük föl a „Székely Hírlap” barátait, ugyan akkor figyelemztetjük is, hogy becses megrendeléseiket minél előbb beküldeni sziveskedjenek, mert fölösleges példányokat nem nyomathatván, később érkezendő előfizetőinknek teljes példányokkal nem szolgálhatunk. **Előfizetési díj:** — lapunk elején is láthatólag — **egy évre 6 frt; félévre 3 frt; negyed évre 1 frt 50 kr.** Az előfizetések legolcsóbban postai utalvánnyal eszközölhetők.

— **Ügyvéd Fekete Ferenczet** érzékeny csapás érte: nője 10 havi kínos szenvedés után elhunyt. E hó 30-án tegnap temették el, koporsóját gyermekei, rokonai és számos résztvevő barát kísérték.

— **A sétahangverseny,** e hó 29-én igen szépen sikerült. A mulatság elején azok sem panaszkodhattak, akik a mult alkalommal a más mulatságot kizáró táncverseny ellen szólaltak föl, ezuttal a tánc közben séta is volt, még pedig zeneszó mellett. A teremben két asztalon ültek képviselve a társas játékok. Az étterem tiz óra egészen telve volt; a vendéglő bérloje Nagy Gábor, és étkivel és jó sörével a vendégek igényeit ez oldaról kielégíteni; úgy látszott azonban, hogy az éheseknek ily tömeges megjelenésére nem számított, s tulajdonitjuk egyfelől a felszolgálás miatt egy pár

helyett nyilvánult panaszt, — másfelől annak, hogy a vendéglő berendezése még nincs bevégezve. Éjfél után két óráig tartott a mulatság, kissé jobb hangulattal még hosszabban tartott volna.

— **A kiegészítendő városi képviselő bizottság** tagjainak megválasztása ma lesz. Választási hely: a Deák-Ferencz- és Sz. Miklós negyed részére a városház nagyterme Szentgyörgy és Sz. Király negyedek részére a Zeibriegl örökösöktől vásárolt gr. Toldalagi-féle épület nagyterme.

— **Tránsilvania szálloda megnyitása** — mint illetékes helyről értesültünk — a jövő év január másodikán lesz.

— **Nyéki jutalomjátékául** a jövő szombaton, január 3-án „Egy magyar plébános és a muszkavezető” című énekes színmű kerül színre, a darab szerzője Lukács Sándor. Felhívjuk közönségünk figyelmét a társulat egyik szorgalmas és tehetségesebb tagjának pártolására.

— **A tankerületi néptanítók** alakuló közgyűlése jelen év decz. 29-én a polg. iskola egyik tágasabb tantermében a kellemetlen idő dacára is mintegy 50—60 tankerületeink különböző helyeiről összesereglett tanügybarát és férfi jelenlétében a legszabab reményekre jogosult tan folyt le. Ott láttuk tanügyünk vezérfőnökát M. Fillep Albert urat, a ki vitetkozásunkat tapintatosan mindig a tárgy keretében forogva, vezeté. Hallottuk id. eln. T. Kerekes Sámuel ügybuzgó kartársunknak keblünk legbensőbb réjtekeit felkutatató megható gyönyörű előbeszédét mely beszéd után az id. központi bizottság által dolgozott szabálytervezet lett vita tárgyává. Csaknem két óra hosszat magabafoglaló beható tanácskozás után a szabálytervezet megállapítva lett. A miniszteriumhozi felküldésével megerősítés végett eln. Kerekes Sámuel és jegyző Szentgyörgyi I. tagt. kértettek föl, úgy szintén arra is, hogy az egylet nevében azon kérésrel járulnának a vagym miniszteriumhoz, miszerint a községi nép, felsőnép és polg. isk. tanítóira kötelező erővel bíró szabályrendelet, a felekezeti tanítókra is kötelező erő tétessék. Ezután több keblügy alintéztetvén a gyűlés d. u. 2 óraker tésütleileg közébédre ment a nemzeti kávéházba, holnap decz. 30-án a mintaelőadások szemléltetnek meg a Makariás-féle háznál, miről és még több másról ezután. Szentgyörgyi.

Dürüczkölő.

„Sivár jelen alaktalan jövend” ez az, a miben a napi irodalom kezelő egy huron pendülnek a kávéházi politika szövivőivel. Mintha csak a „babyloni vizeknél” ülnők; oly siralmasak azoknak czikkei; míg emezek világ nézlete feketébb kávéjuknál, melyet felszűröcsölni szoktak. Altalában egy darab középkort látunk magunk körül, azon különbséggel, hogy míg akkor saját büntudata gyötörte a nyomorult halandókat, s népesítette meg a pusztákat: most mindenki, a más képzelte vagy való hibáin kéjeleg, mást szeretne világgá kergetni. Valjon természetes? Valjon észszerű-e ezen eljárás? Természetesnek, természetes, mint a cholera, észszerű is, mint emez: a halálra.

* * *

Természetesnek találjuk azt is, ha a szűk termés, cholera, krach és megerendezés csapásaival sújtott év végén, tekintélyes lapok mondják: hogy: „együnk igyunk mulassunk.” Természetesnek találjuk, hogy egész nemzetünk, mely délibáb után szaladva „hip hopot” mondott hegyen völgyön, s aztán felbukott a sima földön: „most óriás” morális Katzeu-Jammerbe esett. A czigánynak hiába mondották, hogy maga alatt fűrésze a fát, valamint azzal is hiába biztatták: hogy miután fástól együtt földre zuhant nem halt meg, álljon csak talpra. Meg sem moccan, míg jót nem huztak rá. Így vagyunk mi is. Rém-séges garral adtuk a nagy urat, költöttünk, mint a vak, minek következtése a deficit és adósság lett. Azonban még azért nem haltunk meg; még állhatatosan hisszük, hogy „nincs veszve bármi sors alatt, ki el nem csüggedett.” Vagy ha az angolban és tudósban inkább bizunk, mint a magyarban és poétában: egyik angol tudós így nyilatkozik: „a tökéletesedés általános folyamában vannak kisebb nagyobb örvények, melyeknél a folyam pillanatra hátrameneti látszik, pedig valódi haladása határozottan előre tör.”

* * *

Aztán a Bach-korszakban így gondolkoztunk: szabaduljunk csak ki a „szolgaság házából” majd „égéből” hullott mannával és kösziklából kifolyt vízzel fog táplálni a bilincseiből felszabadult haza, s hogy ezúttal el ne tévesszük, „tűzszlopban” világítand előttünk a gondviselés. Most, miután szomorúan kell tapasztalunk a ránk szabott parancs farsztó voltát: „hogy homlokod verité-

5% métallique	89.30
5% nemz. államkölesön	74.—
1860. államkötvény	103.75
Bankrészvény	100.6
Hitelrészvény	236.—
London	112.90
Ezüst	106.75
Arany	—.—

Kovács Dénesnek Fülep Lajos e. kert felállítására,
Szte Sámuelnek Szte Mihály utódai e. 30 frt, Login
Ferencznek Deák Mihály és t. e. talált kines i. perében
eskt., Sorger Salamonnak Lőcsei Sándor e. egy földrész,
Gr. Rhédei Zsófiának gr. Rhédei István e. 19950 frt,
Kőszegi Mihályné s társainak Nyitó Sándor e. 100 frt
életjáradék, Nemes Antalnének Marton István és György
e. szerződés teljesítése, Kovács Rendszinek Besenyei Já-
nos e. fekvők, Schuller Dániel és Wagner Ednárdnak
Zsigyártó András e. 435 frt 39 kr, Gr. Rindsmaul Al-
bertnek Gr. Rindsmaul Adél és Magyarai Pál e. betáb-
lázás érvénytelenítése, m.-vásárhelyi kórház szegény-pénz-
alapjának Domokos Lajos e. 472 frt 50 kr, Herszöb
Herschnek Gottlieb Sára e. lakhelyre követés, Laczkodi
Rózának Jánosí Károly e. 2647 frt, Andrásí Jánosnak
Opicz János és t. e. 2022 frt 9 kr, A m.-vásárhelyi uni-
tária egyháznak Rosenbaum Adolf s neje e. 3000 frt át-
kebelezése iránti perök.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert